

Daniel Kubec

YOUNGBOOKS

Rodina, rakovina, rozklad

Daniel Kubec

© Youngbooks
2012

Obsah

Bloudění po pokoji **3**
Matka, manželka, vdova **9**
Úděl starších bratrů **29**
Matka – svině? **48**
Lhostejnost **54**
Matka, žena **65**
Vdovský pochod **79**
Škubání kořenů **88**

Bloudění po pokoji

Chodil jsem z rohu do rohu svého pokoje, šest kroků tam a šest zpátky, zatímco o patro níž můj otec umíral na rakovinu. Během mého chození jsem se prstem rýpal v špinavé díře banality. Otec už musel spát v obýváku, protože by nedokázal sejít dolů po schodech, natož kdyby spěchal zvracet. Jako tenkrát, když jsem seděl na hajzlu a on mi vzal za kliku. Zeptal jsem se, co je a on nic. Tak jsem si nejdřív pečlivě vytřel zadek a teprve pak jsem otevřel. Trpělivě tam stál, dlaněmi si držel ústa nafouklá zvratky.

Naštvalo mě, že pokud budou čirou náhodou v televizi dávat nějaký dobrý film, tak ho neuvidím, protože rozhodně nedokážu s otcem sedět u televize. Celé hodiny jsem přemýšlel, jak podobný problém vyřeším. Nakonec jsem se rozhodl, že kdyby teoreticky taková situace nastala, přidělal bych jeden malicherný problém někomu ze svých přátel a požádal ho, ať mi ten film natočí na videokazetu. Snad bych si ho někdy pak mohl pustit. Kdy pak? No prostě pak… Malicherné patálie mých přátel byly další téma do díry plné banalit. Přemýšlet nad problémy jiných lidí namísto těch vlastních bylo lepší, sladší… jednodušší.

V pokoji mi hrála hudba, kterou jsem nevnímal, měl jsem ji jen jako zástěrku, aby nebylo na chodbu

slyšet, jak si šeptám pro sebe. Jistě, už tam naštěstí nemohl projít otec jako dřív, ale rizikem zůstávala matka. Právě včera se stalo, když jsem si na posteli četl knížku, že bez klepání vběhla do mého pokoje. Pár sekund jen stála ve dveřích a koukala na mě. Pak se rozbrečela. „Ne, ježíš, to jsem nechtěla, ne," vysvětlovala mi. „To jsem nechtěla! Promiň…" Po tom, co se mi omluvila, odešla do ložnice. Mohl jsem jít za ní a zeptat se, co se děje. Snad ji obejmout. Dál jsem si četl knížku.

Kromě chození – šest tam, šest zpátky, šeptání a rýpání se v banalitách jsem si taky plánoval. Vybral jsem si v počítači dvě písničky, které si pustím, až otec umře. Na stůl jsem postavil hrnek ze čtvrté třídy, s kterým praštím o zeď, až se to stane. Otcovu smrt jsem si představoval, jako třeba pár let zpátky to, že jsem Power ranger – ten *modrý prosíím*, později, že se stanu režisérem a jaké filmy natočím, a ještě později, že se vypracuju na velikánského spisovatele. Momentálně jsem snil jen o tom, co bude, až zemře otec. Jak se budu cítit, jedna z mých verzí byla, že si žalem rozřežu obličej. Nebo taky, že kráčím nočním parkem a tam mě zbije pět bezdomovců a ošoustá do prdele. A já se pak mstím, jsem někým jiným, žádné pasivní hovado. Mlátím své noční společníky železnou tyčí, jsem tak rozohněný, že jednomu rozbiju

cihlou hlavu. Co se změnilo v povaze mého snění? Zčernalo? Nebo jsem si jen tohle teď přál stejně jako se stát modrým Power rangerem, když jsem byl kluk?

Tolik jsem se nehodil do tohoto světa, že jsem si musel fantazírovat vlastní? Je daleko lepší snít než žít. Dokonalejší, jasnější, bez kompromisů. Už ani malým dětem dnes nenakukáte, že světy jejich fantazie existují v naší realitě. Ne, to vůbec ne, ale jsou takřka hmatatelné v naší představivosti. Tam jsou naprosto reálné. Když něco prožiju ve své představivosti, jak se to liší od skutečného prožitku? Třeba smrt svého otce jsem si zažil už více než stokrát někdy i dvakrát v jeden den. Co mě má ještě dojímat na tom, až se to skutečně stane?

Taky jsem viděl sám sebe, jak svištím výtahem až tam dolů někam do prdele. *Jednou suterén, prosíím, drobné si nechte, nebudu je už potřebovat. Ne, děkuji, nedám si kávu, už bych ji nestačil dopít.* Co mě čeká tam dole? Třeba sebevražda? Ani ta mě už moc extra nelákala, ve fantazii jsem si ji zažil snad ještě víckrát než otcův konec. Tak třeba zoufalství nebo bezbřehé šílenství? Naprostá a dokonalá samota, útěk ode všeho. Zbytek života plný vzletných gest a epických frází, štkaní, proklínání, vzývání… zívání. Ano, co když se nezmění nic? Zůstane jen pořád stej-

ná prázdnota. Já, prázdná flaška, která se nenalije žádným zármutkem, ani utrpením.

Šest a šest. Někdy jsem se své prázdnotě vzpíral. Například jsem si na koleno vypaloval sirkami postupně kříž. Bolest je také emoce o nic horší než ostatní. Anebo bych nemusel tím výtahem svištět až do vymyšleného suterénu, ale mohl sjet jen o to jedno blbé zkurveně reálné patro? Ale co tam? Co si myslet, co udělat, co říct… Snad jen: „Dusiprohouskučau.“ Protože už jsem nedokázal věřit, že ten výtah může takhle zastavit a že se něco může změnit.

Vedle křížů jsem mohl bojovat s prázdnotou ještě honěním péra. A tak jsem si lehl čelem k zemi a otíral ptáka o šedivé kytky na mém koberci. Se zaručeným potěšením z nepohodlí, lehké bolesti a z ponížení jsem píchal do podlahy, pod kterou umíral můj otec. Kdyby mě skrze ni viděl, pomohlo by mu to. Umřel by hned a ještě rád.

Představoval jsem si muže, který vlezl do mého pokoje oknem. Jak jsem tam ležel a těšil se, až si postříkám břicho, opřel jsem bradu o koberec a koukal na něj. Chodil z kouta do kouta, šest-šest, místo mě. Byl nahý a trochu špinavý, ale nejdivnější bylo, jak měl nohy navlečené do krůt. Ten můj zástupce měl skutečně od půle holení vražené obě nohy do zad bezhlavých krůt, kterým lezl zkrvavenými krky hltan. Ty

nohy procházely skrz, a proto mužovy pahýly vykukovaly ven opět krůtími břichy, z nichž navíc visela jejich střívka, po kterých si šlapaly. A tak se tam nesel mým pokojem jako nějaký moderní Don Quijote na dvou párech krůtích nohou místo Rosinanty. „Můžete si o mně myslet, že jsem odporný," povídá mi, chvíli předstírá kvokání a pak se zasměje.

„Spíš perverzně originální," řeknu já jemu.

„Pak bych si já o vás mohl pomyslet, že jste odporný," krutě mě krůtí muž zhodnotil. „Fuj," dodal ještě a já stříkal na zem a na sebe.

Nakonec mě donutila sejít to jedno magické schodiště, cestu do záhrobí, do posledního kruhu pekla, potřeba močit. Šel jsem kolem zábradlí, aby schody nevrzaly, aby nikdo nepoznal, že tam dole jsem. Pomalu jsem otevřel dveře, radši než bych zvedal prkýnko, jsem si sednul. Močil jsem po stěně záchodu. Nespláchl jsem. A pak jsem vyšel a koukal se na dveře do obýváku. Držel jsem se zábradlí a chtěl se po něm jako malý kluk vyšplhat nahoru, zpátky do bunkru, do doupěte, do atomového krytu. Do samoty. Udělal jsem jeden krok k obýváku. Jak jsem sahal po klice, dveře se zprudka otevřely a stála v nich matka, v ruce nějaký hadr, oči vyvalené a tvář zarudlou. „Vypadni odsud!" zařvala mi do obličeje. „Nechoď sem, doprdele, takhle tátu vidět nemusíš!" Vždycky říkala taťka, ně-

kdy otec, ale nikdy táta, něco bylo špatně. Ne! Všechno bylo špatně a já nic neřekl a vyběhl zpátky po schodech. Šest kroků tam a šest zpátky, šest a šest, šest-šest…

Matka, manželka, vdova

Kdy jsem s otcem naposled skutečně mluvil?

Bylo to o posledních narozeninách, které jsme společně slavili. Otec seděl v křesle, byl přikrytý dekou až ke krku a držel se. Bože, jak je možné, že se přede mnou dokázal tak držet? Ale stejně jsme všichni skrytě tušili, že brzy zase bude muset do nemocnice.

Seděl jsem proti němu na gauči a sledoval ho. Co taky jiného? Koukat na televizi? Z okna? Ale díky tomu jsem moc dobře viděl, jak se mu jeho nezdravá zašedlá tvář zkřivila. Ta tvář – jindy opálená od sluníčka při práci, vždyť on pracoval snad pořád. *Takovej blázen bych bejt nemoh*, řekl mi jednou starší bratr. *Celej den lítat kolem podniku, a když se v deset zavřelo, vzít flintu a jít si sednout do lesa. A pak kolem třetí zpátky, ještě obejít pozemek, jestli je všechno oukej, a na tři hoďky si lehnout a zas všechno nanovo.*

No jo, a já blbec se potom ptám, jak to zvládnul sedět tam vedle mě a potlačovat tu neskutečnou bolest.

„Copak, synku?“ vytrhl mě z toho zírání. „Neboj, neboj, eště to se mnou nesekne. Jen mě to v tom břichu zase bere, sviňa jedna.“

Jo, rakovino – ty svině, která mi kradeš otce. Ty kurvo, která mé matce svádíš manžela.

„Uf, ani nevím, jestli se do mě dneska něco vejde," pokračoval, aby mě nenechal přemýšlet.

„Je to zlý?" aspoň trochu jsem se snažil držet řeč.

„Ale tak moc ne… ty pitomý srůsty no, nechce mi tam pořádně nic prolízt. Víš, o čem jsem ti takhle v noci přemejšlel? Schválně, co by to udělalo, kdy-bych polknul pár střepů. Pěkně by to tam protáhly a byl by klid."

„No tak… ty víš, že tohle přece…"

„Ale tak neblbni, jen si dělám prču. Ale bylo by to dobrý, kdyby se to svinstvo dalo vyřídit tak lehko."

Matka přišla z kuchyně a ledabyle mrskla na stůl tác s jednohubkami. Sedla si na sedačku vedle otce. Neříkala nic.

„No, to je teda pamlsků, tak abysme se do nich pustili, ne?" naklonil se trochu otec.

„Ale houby!" spustila matka a její tón mě vmáčkl do křesla. „Patlala jsem se s tím, vod ruky mi to nešlo. To je pak krásný mít narozeniny! Celej den lítám jak ta kráva a stejně jsem tu pomazánku udělala hnusnou."

„Tak ses na to měla vykašlat a mohli jsme si jen tak posedět," odechl si otec. Už nepotlačoval bolest, ale se zavřenýma očima tlumil vztek. Vší svojí silou, kterou

potřeboval používat na něco jiného. V tu chvíli jsem si uvědomil, jak moc jsem na matku naštvaný. Snad bych jí dokázal i jednu vlepit.

„No jasně, to jsem klidně mohla! Anebo se můžem vykašlat všichni na všechno! My tak asi máme co slavit."

„Tak víš co?" otec se neudržel. „Tohle je teda naposled, co něco slavíme, jasný?" Kdyby jen věděl, jak krutou měl pravdu. Bohužel, tušení té pravdy už se v pokoji vznášelo. Matka se zvedla. Musel jsem. Něco jsem musel…

„Já si myslím, že je snad hlavní, že se tu takhle spolu sejdem a můžem chvíli… spolu… bejt." Taková krávovina – ale byl jsem na sebe pyšný, že jsem nedržel hubu jako vždycky.

„No jasně, že je to krásný, ale je nám to snad k něčemu?!" V jejích posledních slovech zaznělo vzlyknutí. Otočila se a odcházela do koupelny, aby se tam vybrečela krémovým mýdlům a šampónům s vůní jablek. Do místa, kde poslední dobou trávila víc a víc času.

„To si řekl hezky… díky." Otec si vzal jednu jednohubku. Bylo patrné, jak mu dělá problémy ji rozkousat v suchých ústech a pak spolknout. Nejspíš z toho bude zvracet.

Přesto řekl: „Ale houby, vždyť nejsou tak špatný. Dělej, honem si taky vezmi, aby ubylo, než se vrátí.“ Jako na povel jsem se začal ládovat. „No jo, je toho na naši mamku moc. A tohle teda trochu nezvládla.“

„Trochu dost,“ odvětil jsem. „Vždyť… na tohle ani nemá…“ Co, právo? Nebo co? „To prostě dělat nemá.“

„Neunesla to prostě. Vona na tohle není stavěná, víš? Je taková…“ Po dlouhé době se otec snad upřímně usmál. „Taková křehká. Nesmíš se na ni zlobit, slib mi to, jo?“ Jen jsem pokýval hlavou a vecpal jsem do sebe další jednohubku. Byly divné, ne že ne.

„Jsou jiný, co? A víš proč? On v nich totiž není česnek jako jindy a že ho tam mamka dávala a že nám to vždycky chutnalo. Ale teď ho tam nedala… protože moc dobře ví, že bych z česneku hodil šavli. Proto se s tím patlala celý dopoledne. Hledala co tam dát místo česneku.“

Co jsem otci řekl úplně naposled?

Tentokrát už dokázal ležet jen v posteli. Na druhý den ráno ho měli odvést do nemocnice. A ráno… to musím přece do školy. Vidět ho ten večer byla poslední možnost. Stejně jsem musel dlouho přecházet po pokoji a přesvědčovat se, abych sešel dolů.

Matka seděla vedle postele a držela ho za ruku. Bylo to divné, nevzpomínal jsem si na moc tělesné něž-

nosti mezi nimi, občas letmá pusa, objetí, víc nic moc. Jako by mi viděl do hlavy, řekl: „To víš, potřeboval jsem trochu… povzbudit, víš synku? Tak tu spolu sedím. Zas do tý pitomý nemocnice, jak já to tam nesnáším."

„Pojď taky na chvíli k nám," přesvědčovala mě matka. Sedl jsem si na křeslo proti nim. A naprostý ticho. O čem mluvit? Všechno je víc než jasné. Otec už se ani nesnažil. A matka tam teď byla jenom pro něj. Ale proč jsem tu byl já?

„Nemám donýst vodu, nebo něco?" Pryč, hlavně pryč, aspoň na minutu.

„Tak běž už klidně zase k sobě, vždyť tu spolu nemusíme takhle všichni jen vejrat… dyť to k ničemu není." Ale to tentokrát řekl otec. „My tu eště chvíli spolu budem, viď?" Matka se mu jen dívala do očí a krátce přikývla. „A pak aspoň trochu zdřímnout. Aby byla zejtra síla. Tak… tak dobrou."

„Jo," řekl jsem a rychle jsem se zvedl. To bylo poslední, co jsem mu řekl.

Kdy jsem naposledy objal matku a myslel to vážně?

Seděl jsem s ní opět v obýváku, byla už noc, ani jeden z nás nemohl spát. Odehrávají se všechny zlomové životní okamžiky na gauči? Během těch obyčejných každodenních hovorů?

„Pak jsem teda konečně toho doktora našla a ptám se ho, kdy mi taťku teda zase pustíte domů. Kdy se to zas zlepší. A von mi na to tak klidně: ‚Ale my už vám ho, paní, domů pustit nemůžem, dyť co byste si s ním počala.‘ A koukal se na mě, jak na blbce, dyť jo, co po mně chcete, ženská pitomá. Dyť s tím jste měla už počítat kdovíjak dlouho, že to takhle dopadne. Vždyť ses měla připravit! Ale copak se na tohle dá připravit?“

„Nedá… jistě, že ne.“

„A ještě mi teda řekl,“ pokračovala matka, „že mu budou postupně zvyšovat morfin proti bolesti… a taťka bude spát hlubším a hlubším spánkem, až jednou prostě…“ Nejdřív se matka plácla do stehen a pak se konečně rozbrečela. Měl jsem ji obejmout? Radši pohladit po plácnutých stehnech? Rychle jsem z kalhot vyhrabal kapesník. Ale už nebrečela. Zmačkal jsem kapesník ve zpocené dlani.

„To je ti tak hrozný, jak tam leží… a má oči… takový vyvalený, jako by nevěděl, co se to děje. Ale on to ví moc dobře, a to je možná na tom to úplně nejhroznější. Pořád vnímá, kouká se na mě… a pořád se mi snažil něco říct a já mu nerozuměla… ani slovíčko.“

Jak se mi moje matka tenkrát jevila? Asi jako ten papírový kapesníček v dlani. Něco použitého a zmačkaného. Ona, která vždycky tak na sebe dbala, jako by si svým vzhledem kompenzovala, že vlastně nikdy